

“вечна-светлых думак” [1, с. 70] пра Беларусь і радасці (“Ці ж мне сёння плакаць...”), захаплення і прызнання (“Гады бягуць...”), абароны ад душэўнага болю і супакаення (“Нашто мне смех...”, “Сірата Алеся”), маладосці (“Скажы мне любая, скажы...”).

Такім чынам, інтымная лірыка П. Труса вылучаецца на фоне твораў пра каханне іншых паэтаў 1920-х гг. найперш знітаванасцю асабістага і грамадзянскага пачаткаў. Тым не менш феномен кахання ў мастацка-эстэтычнай канцэпцыі паэта валодае каштоўнасцю большай за рэвалюцыйную барацьбу і мае містычную прыроду, суадносіцца з паняццямі “варажба”, “чары”, “вера”. Пачуццё трусаўскага лірычнага героя можна трактаваць як *philia* – каханне-сяброўства, заснаванае на парытэтных адносінах паміж партнёрамі.

Спіс выкарыстанай літаратуры

1 Трус, П. Выбраныя творы / Паўлюк Трус ; уклад., прадм. і камент. Г. Запартыкі. – Мінск : Беллітфонд, 2000. – 384 с.

2 Гарэлік, Л. Залатое ранне паэзіі : Творчасць Паўлюка Труса / Л. Гарэлік // Роднае слова. – 1994. – № 5. – С. 8–14.

3 Рюриков, Ю. Б. Типология любви / Ю. Б. Рюриков // Психология и психоанализ любви; под ред. Д. Я. Райгородского. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – 688 с.

4 Багдановіч, І. Э. Авангард і традыцыя: Бел. Паэзія на хвалі нац. адраджэння / І. Э. Багдановіч. – Мінск : Бел. навука, 2001. – 387 с.

On the material of intimate lyric poetry by P. Trus the article discusses the ways of artistic expression of love and related phenomena. Particular attention is paid to the object of love intention, imagery and symbolic system and the specifics of the author's worldview what forms the face of P. Trus' intimate lyrics.

УДК 811.161.3'42'373.2:392.51(476.2-37Светлагорск)

А. М. ВОІНАВА

(г. Гомель, УА “Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны”)

АБРАДАВАЯ ЛЕКСІКА ВЯСЕЛЛЯ Ў ГАВОРКАХ СВЕТЛАГОРСКАГА РАЁНА

У артыкуле разглядаецца лексіка вясельнага абраду, зафіксаваная на тэрыторыі Светлагорскага раёна. Праводзіцца тэматычная класіфікацыя вясельнай лексікі, даецца яе генетычная характарыстыка, разглядаюцца тыпы структурна-семантычнай матывацыі сярод названых лексем. У працы прыводзіцца ілюстрацыйны матэрыял сямейнай абраднасці, сабраны падчас фальклорных экспедыцый па Гомельскім рэгіёне.

Абрадавая лексіка – гэта сукупнасць моўных форм, якія выкарыстоўваюцца ў абрадавай практыцы розных культур. Яна стварае неабходную атмасферу, захоўвае і пераносіць з пакалення ў пакаленне скарб народных традыцый. У лексічнай сістэме нацыянальнай мовы гэта скарбніца ўяўляе сабой разнастайную абраднасць. Яна адлюстроўвае і сам абрад, і склад удзельнікаў таго ці іншага абрадавага дзеяння, а таксама захоўвае найменні сакральных прадметаў, якія выкарыстоўваюцца пры правядзенні розных рытуальных дзеянняў.

Гістарычна абрад выступае як адна з самых спецыфічных этнічных характарыстык. Ён фіксуе заведзены парадак жыцця ў выглядзе ўстойлівых моўных, дзейсных, прадметных кодаў. Пры гэтым кожны абрад можа быць прадстаўлены як пэўны тэкст, як пэўная паслядоўнасць дзеянняў, рытуальных маніпуляцый з прадметамі-сімваламі.

У сямейна-абрадавай лексіцы найбольш колькаснай з'яўляецца лексіка вясельнага абраду як аднаго з найбольш важных комплексаў сямейнай абраднасці. Значнасць вяселля ў

жыцці асобы абумоўлена змяненнем пасля шлюбу жыццёвага ўкладу, а таксама індывідуальных і сацыяльных звычак [1]. З гэтай прычыны спрадвеку ў фальклоры ўсіх народаў захаваліся паслядоўныя і грунтоўныя, са шматлікімі складнікамі вясельныя цырымоніі, а ў слоўніку ўтрымліваецца вялікая колькасць адпаведных абрадавых лексем.

Мяркуюцца, што лексіка тэматычнага аб'яднання 'вясельны абрад' у Светлагорскім рэгіёне адлюстроўвае працэсуальную, агентўную і прадметны бок рытуала і ўяўляе сабой сістэму, якая структурыруецца на прынцепах лексіка-семантычных аб'яднанняў і дазваляе вылучыць сярод іх больш дробныя групы лексікі на аснове іерархічных парадыгматычных адносін:

У складзе вясельнай лексікі можна вылучыць наступныя тэматычныя групы.

1. Найменні шлюбнай цырымоніі. На Светлагоршчыне амаль паўсямесна выкарыстоўваецца лексема *вяселле*: *У першы дзень вяселля дзялілі каравай маладой* [2, с. 416]; *Другі дзень вяселля адбываецца ў хаце маладога* [2, с. 419]. Лексема *свадзьба* сустракаецца радзей: *Свадзьба вясёлая была* [3]. Этымалогія наймення выразна звязваецца з прыметнікам *вясёлы* і яскрава матывуецца адпаведным характарам і абраду, і яго ўдзельнікаў, і іх паводзін падчас абраду.

2. Найменні ўдзельнікаў вяселля. Зафіксаваныя лексемы часта з'яўляюцца агульнымі з літаратурнай мовай. Самыя часта выкарыстоўваемыя лексемы ў вясельным абрадзе – *малады, маладая, молодые, нявеста, жаніх*: *Пагуляўшы, малады забірае сабе маладую* [2, с. 418]; *А завіваць павінны 3-5 жанок са стараны маладой і столькі ж са стараны маладога* [2, с. 420]; *Ох, дзе куры сокочуць, там молодые рогочуць* [2, с. 420]; *Сяброўкі рыхтуюць нявесту да замужжа* [2, с. 410]. *Сват і сваха* з'яўляюцца абавязковымі і ўплывовымі ўдзельнікамі вяселля ад сватання да святкавання шлюбу: *Госці разыходзяцца, дзякуюць сватам* [2, с. 421].

Значную ролю на вяселлі адыгрывалі *дружок і дружка*: *Дружок выкупае маладую* [2, с. 421]. На тэрыторыі Светлагорскага раёна часта сустракаюцца ўстойлівыя словазлучэнні з аднолькавай семантыкай 'дружына жаніха' або 'світа маладога' – сябры жаніха, якія выконваюць абавязковыя абрадавыя дзеянні: *На першы дзень вяселля дружына жаніха, пасядзеўшы за сталом, збіраецца да маладой* [2, с. 412]; *Калі світа маладога прыязжае да маладой, іх сустракаюць з хлебам-соллю* [2, с. 414]. *Падружак, дружак* нявесты часта называлі проста *дзеўкі*: *Адбываецца дыялог паміж дзеўкамі, свахамі і гасцямі маладога* [2, с. 414].

3. Найменні прадметаў, якія выкарыстоўваюцца ў вясельным абрадзе. Гэтыя прадметы выступаюць як своеасаблівы код, які мае самыя разнастайныя функцыі. Самы значны прадмет у вясельным абрадзе – каравай, у якім пераплятаюцца мужчынскі і жаночы пачатак і які з'яўляецца сімвалам шчаслівага лёсу: *Вяселле пачыналася з выпечкі каравая* [2, с. 410]. Абавязковым быў зварот да радні для прыгатавання каравая: для таго, каб каравай атрымаўся патрэбны былі не толькі жанчыны, што непасрэдна займаліся вырабам, а і ўдзельнікі, якія сачылі за парадкам, спявалі песні. Толькі ў гэтым выпадку сакральная тэхналогія прыгатавання каравая лічылася выкананай. У Светлагорскім рэгіёне пры выпечцы каравая неабходна таксама было зрабіць *свечкі*: *У той час, калі выпякаецца каравай, сукаюць свечкі трое-пяць жанок* [2, с. 410]; *Свечачкі дзяўчынкі ўбіралі калінаю, а хлопцаву барвінкам* [2, с. 411]. З караваем звязана і роля маладых у сям'і: *Каравай маладым давалі і хто болей укусіць, той і хазяін у доме* [3].

Функцыю згоды выконваюць такія прадметы, як *ручнік*: *Каравай падавалі на ручніку* [3]; *пярсе́нак, кальцо* – прадмет, які злучае два роды: *Кольцо купляў жаніх* [3]; *хлеб-соль*: *Калі світа маладога прыязжае да маладой, іх сустракаюць з хлебам-соллю* [2, с. 414].

Абрадавае значэнне мела і лексема *стол*, якая выкарыстоўвалася як сімвал згоды, злучэння: сесці за стол 'пагадзіцца'. Паказальна тое, што абрад застолля завяршае кожны этап вясельнага абраду: сватаўства, заручыны, дзясочнік, вяччанне: *Дружына жаніха, пасядзеўшы за сталом, збіраецца да маладой* [2, с. 412]. Аднак неабходна адзначыць, што стол адначасова выступае і сімвалам мяжы: сталом перагароджваюць дарогу да нявесты.

У працэсе рытуалу абрадавую семантыку атрымліваюць самыя разнастайныя лексічныя адзінкі. Так, сімвалам багатага жыцця выступалі *кажух, падушка*: *Маладую садзілі на вывернуты кажух* [2, с. 411]; *Маладая забірае з дому падушкі* [3]. Абавязковымі элементамі былі *кветкі, цветкі, платочак*: *Перад свадзьбаю маладая заве сваіх падружак і яны робяць кветачкі* [3]; *Маладой даюць жменьку жыта ў платочку*. *Ліскі; зярно, жыта*: *Вінішуюць маладых, абсыпаюць іх жытам, жадаюць багатай долі* [3].

4. Найменні элементаў абраду: *змовіны, заручыны, запоіны, пярэпіт*: *На змовінах дамаўляюцца, калі будзе вяселле* [2, с. 412] або *сватанне, сватацца*: *Сватацца прыходзяць не дамаўляючыся* [3]. Падчас заручын асабліва ўвага надавалася ахоўным мерам, накіраваным на папярэджанне суроку: *выбіраўся вячэрні час, вялася завуаліраваная гаворка, абавязкова прысутнічаў момант куплі-продажу: Сразу не гавораць, чаго прыехалі* [3].

Перад вяселлем дзяўчаты абавязкова праводзілі *дзявочнік, вечарыну*: *Дзявочнік адбываўся ў апошні вечар перад вяселлем* [3]. Перад афіцыйным рэгістраваннем шлюбу неабходна было *выкупіць нявесту, (выкуп)*: *Так красіва выкупалі, грошы давалі* [3].

Вяселле гулялі звычайна тры дні – яны так і называліся: першы дзень, другі дзень, трэці дзень: *У першы дзень вяселля дзялілі каравай маладой* [2, с. 416]; *Другі дзень вяселля адбываецца ў хаце маладога* [2, с. 419]; *Звычайна робяць трэці дзень вяселля, дзе жэняць бацькоў маладой* [2, с. 421].

5. Найменні адзення маладых: *фата*: *Абязцельна фату маладая надзявала* [3]; *вянок*: *У жаніха ўжо нявесці вянок займаюць* [3]; *лента*: *На маладую надзявалі вянок, ленту павязвалі, у касу ўпляталі* [3]. Жаночае ўпрыгожванне лента сімвалізуе шлях: дзяўчына пераходзіць у іншы статус. Выступала лента і сімвалам злучэння: часта стужкай звязвалі кубкі маладых, каб прайшлі ўвесь шлях разам.

Народныя святы і абрады з'яўляюцца праяўленнем традыцыйнай культуры беларусаў, таму ў генетычных адносінах амаль уся лексіка належыць да агульнаславянскага лексічнага фонду. Гэта такія лексемы, як *вяселле, сватанне, каравай, вянок, заручыны, дзявочнік, маладыя* і інш. [4]. Большасць найменняў, звязаных з даследуемай тэматыкай, з'яўляюцца матываванымі.

Самым пашыраным тыпам матывацыі найменняў, звязаных з вясельнымі назвамі, з'яўляецца намінацыя паводле працэсуальнай прыкметы. Лексічным матыватарам такіх найменняў з'яўляюцца назвы разнастайнага дзеяння. Вялікая колькасць зафіксаваных з'яўляюцца суфіксальнымі ўтварэннямі:

ад *дзеясловаў* для абазначэння працэсуальнай прыкметы: *пярэпіты, заручыны, выкуп*; і *назоўнікаў*. Апісваемыя намінатыўныя адзінкі ўтвараліся пераважна суфіксальным спосабам ад асновы назоўніка: *вечарына, заручыны, дружка, дзявочнік*.

Амаль не сустракаюцца сярод вясельнай лексікі назвы, утвораныя шляхам асноваскладання і складанасуфіксальным спосабам: *маладажоны*. Некаторыя найменні з'яўляюцца субстантываванымі назвамі: *хросны, кросны, малады, маладая*.

Зафіксаваны на тэрыторыі Светлагорскага рэгіёна і складаныя назвы: прыметнік + назоўнік: *падстаўная нявеста, свадзебны вечар, зборная субота*; назоўнік + назоўнік: *злучэнне маладых*; дзеяслоў + назоўнік: *дзяліць каравай, расплесці касу, выкупіць нявесту*.

Сярод абрадавай вясельнай лексікі сустракаюцца адзінкавыя запазычанні з розных моў: з нямецкай: *шафер* 'сябар нявесты'; лацінскай: *рэгістрацыя*, стараславянскай: *жаніх, нявеста* [4].

У вясельным абрадзе Светлагорскага раёна захавалася шмат народных песень, у якіх фіксуюцца самыя разнастайныя экспрэсіўныя абрадавыя назвы. Асабліва ёсць эмацыянальна-экспрэсіўнай лексікі з'яўляецца тое, што эмацыянальная афарбоўка накладаецца на лексічнае значэнне слова, але не зводзіцца да яго: дэнататыўнае значэнне слова ўскладняецца канататыўным. Такія лексемы, акрамя намінатыўнай, маюць яшчэ і экспрэсіўную функцыю, якая робіць іх адметнымі, выразнымі ў лексічнай сістэме народна-дыялектнай мовы. Дадатковыя сэнсавыя кампаненты, уключаныя ў семантычную структуру слова, дазваляюць перадаць такія эмацыянальна-ацэнныя адносіны суб'екта да прадмета, як ласкальнасць, іронія, кпіны.

У складзе эмацыянальнай лексікі можна выдзеліць наступныя групы:

1. Словы з яркім канататыўным значэннем, якія ўтрымліваюць ацэнку фактаў, з'яў, прыкмет, што даюць адназначную характарыстыку. Асноўным зместам такіх слоў з'яўляецца выражэнне пачуццяў, эмоцый ў адносінах да рэчаіснасці: *Дак горка плакалі* [2, с. 411]; *А ў нашага свата хвалёная хата* [2, с. 416]; *Жадаю вам долі, шчасця, здароўя* [3]; *Ёсць у мяне дзвіца маладая да прыгожая* [3]; *Скупы наш сват на грошы* [3]; *Кабылою сухарэбнаю* [2, с. 421].

2. Многазначныя словы, нейтральныя ў асноўным значэнні, якія атрымліваюць якасна-эмацыянальнае адценне пры пераносным ужыванні: *Вон, сарокі* ('дзяўчаты'), *з хаты* [2, с. 414].

3. Слова з суфіксами суб'єктыўнай ацэнкі, якія перадаюць разныя адценні пачуццяў. Такія адценні значэння могуць выражацца ўнутраным зместам моўных адзінак, з'яўляюцца імпліцытнымі – выражаюцца праз знешнія, фармальныя паказчыкі (суфіксы суб'єктыўнай ацэнкі).

Выключным багаццем экспрэсіўных адценняў вылучаецца лексіка са значэннем асобы, шырока прадстаўленая ў вясельна-абрадавых песнях: *Наша дзевачка на пасад* [2, с. 411]; *Ажно ляцяць два галубочки* [2, с. 411]; *3 міленькім стаяла* [3]; *Накажыце майму баценьку* [2, с. 412]; *На татково подвор'ейко* [2, с. 412]; *Пайшоў братка* [2, с. 411]; *Свіснуў хлопчык на кане* [2, с. 412]; *Не гніся, княжы* [2, с. 415].

Памяншальна-ласкальныя суфіксы назоўнікаў, што сустракаюцца ў вясельных песнях, у сваёй большасці не звязаны з памяншэннем прадмета (конік не маленькі конь), а з выражэннем адносін павелічальнасці, ласкальнасці або ў некаторых момантах суму па родных людзях. Так, суфіксы -еньк-, -аньк-, -іньк- выяўляюць станоўчыя адносіны да аб'екта, маюць значэнне яркай эмацыянальнасці і размоўнай экспрэсіўнасці: *Рана-раненька там спечаны каравай* [3]; *Не бачыла міленькага чатыры гадочки* [3]; *Схіліла галовачку ніжэй усіх* [3]; *Прыйшла на крылечко* [3].

Такія ж адносіны выражаюцца з дапамогай суфіксаў -ак-: *Абы вырас унучак* [3]; -к-: *У нас радзінкі былі* [3]; *Ды ў дарожку адпраўляе* [2, с. 416]; -ак-, -ок-, -ёк-: *А свежая рыбацка – Акунёк. Ні вор, ні зладзейнічак, ні разбойнічак* [3]; -ц-: *3 харошага дзераўца, 3 асату* [3]; -ачк-, -очк-, -ечк-, -ейк-: *Ох, свахночкі, нашы голубочки* [2, с. 414]; *Яшчэ к таму сенечкі Прыпляту* [3]; -іц-: *Раса пала на травіцу* [3]; *Люлі, люлі, сястрыца, Спі доўга, расці скорра* [3]. *Гарэлачкі напіцца* [2, с. 412]; *Ой, е сцежачка ічэ е вузенька, По ей травічка зяленька* [2, с. 416]; *Да з сямі кароў масліца, Да з сямі крыніц вадзічка* [2, с. 417].

Шмат у вясельных песнях сталых, устойлівых эпітэтаў: *Дорога шырока, горы камяныя* [2, с. 413]; *горкая сляза* [3]; *зялёны лісточкі* [2, с. 414]; *на лютым марозе* [2, с. 414]; *чужая старана* [2, с. 415]; *галованька мая бедная* [2, с. 415]; *зялёнага дуба* [2, с. 417].

Метафар: *Наша печ рагоча, Коровая хоча* [2, с. 410]; *А прыпечак засміхаецца, Коровая спадзяваецца* [2, с. 410]; *прыпечак засміхаецца* [2, с. 410].

Параўнаньняў *Ды сядзела, як макаўка, А шчабятала, як ластаўка* [3]; *Як лісіца ў лесе, Як верабейка ў стрэсе, Як мыш на крупе, Так сват на грашах* [3]; *Будзь здарова, як вада, Будзь багата, як зямля, Будзь прыгожа, як ружа* [3]; *Здароўя, як у зялёнага дуба* [3]; *Каб былі дзеці, як мядзведзі* [3].

Часта ў складзе вясельнай лексікі выяўляюцца прыметнікі і радзей прыслоўі з памяншальна-ласкальнымі суфіксамі. У шырокім спектры чалавечых пачуццяў – захапленне, замілаванне, цікавасць і пад., якія праяўляюцца ў адносінах да асобы ці прадмета, якія надзелены гэтай прыкметай і выражаюцца прыметнікам з памяншальным значэннем, немагчыма вылучыць адзінага сэнсавага кампанента, які можна было б адназначна прыпісаць суфіксу. Можна толькі канстатаваць, што такія прыметнікі адназначна выражаюць ўзмацняльна-станоўчыя адносіны: *Бабулька ж мая міленькая, Парода твая лёгенькая; Да ўгасці ты нас дабрэнна* [3]. Суфіксы -j- (-j-э, -j-о) акцэнтуюць увагу на зборнасці: *Ужэ бояр'я ў хату ўвайшлі* [2, с. 415]; *Кумаўё за сталом радком сядзіць* [3]; *А вы, братоўе – валоўе* [2, с. 417].

Сустракаюцца ў традыцыйных фальклорных вясельных песнях і клічныя формы назоўнікаў: *Пусці, сваце, у хату* [2, с. 415]; *Вінаградзе, хто цябе знойдзе* [2, с. 411]; *О, едзь, сынку, цёмныя ночы, бог табе до помочы* [2, с. 413]; *Мы ў цябе, сватко, не былі* [2, с. 416]; уласна дыялектныя канчаткі і суфіксы дзеясловаў: *Выведом вола* [2, с. 415]; *Пасяю гурочки* [3]; *бабка ды на двару ходзя* [3]; *Ручкі пагрэці, Маладое паглядзеці* [2, с. 414]; *Да поедамо ў каралеўшчыну* [2, с. 412]; *солонец куповаць* [2, с. 413]. Адлюстравана ў народных вясельных песнях Светлагоршчыны і такая фанетычная з'ява, як оканне: *сватко, бояр'я, дорога, за горою, дочок оддоваці* і інш.

У песнях, звязаных з вясельнай абраднасцю, часта фіксуюцца кароткія формы прыметнікаў, якія, як вядома, сустракаюцца найчасцей у фальклорных творах: *Пышина, цешча, пышина* [2, с. 414]; *Наша дорога шырока* [2, с. 413]; *Пад нову камору* [2, с. 414]; *Ды не така, як маці родненька* [3].

Неабходна адзначыць, што найбольш экспрэсіўнымі сродкамі эмоцый і пачуццяў у любой мове з'яўляюцца выклічнікі. Гэтыя словы складаюць своеасаблівы пласт лексікі, бо ў іх няма прадметна-лагічнага значэння. У выклічніку сканцэнтраваны практычна ўсе рысы, якія адрозніваюць эмацыянальную лексіку любой мовы: сінтаксічная варыятыўнасць, г. зн. магчымасць апусчэння без парушэння маркіраванасці фразы; адсутнасць сінтаксічных сувязей з іншымі членамі сказа. Многія эмацыянальныя лексічныя адзінкі, а выклічнікі асабліва, выказваюць эмоцыю ў самым агульным выглядзе, нават не паказваючы на яе станючы ці адмоўны характар. Напрыклад, такі выклічнік, як "ой" можа выказаць і радасць, і захапленне, і смутак, і іншыя праяўленні стану чалавека. У вясельнай лексіцы выклічнік выкарыстоўваецца для выражэння радасці, захаплення з'яўленнем новай сям'і: *Ой, хвоя, хвоя барава* [3]; а іншы раз проста для прыцягнення ўвагі слухача: *Ай, час началу ды нашаму караваю* [3]; *О, едзь, сынку, цёмныя ночы, бог табе до помочы* [2, с. 413].

Прадстаўленая ў вясельных песнях эмацыянальная лексіка мае толькі станючую канатацыю. Такім чынам, выражэнне эмоцый у маўленні людзей – гэта непасрэдная камунікацыя саміх эмоцый, а не іх абазначэнняў, іх моўнае праяўленне. Эмацыяны кампанент значэння прысутнічае толькі ў тым выпадку, калі слова / словазлучэнне выказвае якую-небудзь эмоцыю. Гэты кампанент узнікае на базе прадметна-лагічнага, але, аднойчы ўзнікшы, характарызуецца тэндэнцыяй выпцясненя прадметна-лагічнага значэння або значна яго мадыфікаваць.

Такім чынам, абрадавая вясельная лексіка, якая да сённяшняга часу шырока функцыянуе на тэрыторыі Светлагорскага раёна, узнаўляючы шырокі фрагмент моўнай карціны свету носьбітаў гаворкі, дазваляе захаваць адну з найважнейшых частак народнай духоўнай культуры – вясельны абрад з закладзенымі ў яго старажытнымі народнымі ўяўленнямі аб сутнасці шлюбу, важнасці сямейных адносін у жыцці і развіцці грамадства.

Спіс выкарыстанай літаратуры

- 1 Зеленин, Д. К. Восточнославянская этнография / Д. К. Зеленин. – М. : Наука, 1991. – 511 с.
- 2 Вяселле на Гомельшчыне. Фальклорна-этнографічны зборнік / Укладанне, сістэматызацыя, тэксталагічная праца і рэдагаванне І. Ф. Штэйнер, В. С. Новак. – ЛМФ “Нёман”, 2003. – 472 с.
- 3 У рабоце выкарыстаны матэрыялы, сабраныя падчас дыялекталагічных практык студэнтамі і выкладчыкамі УА “ГДУ імя Ф. Скарыны”.
- 4 Фасмер, М. Этимологический словарь русского языка: В 4-х т.: пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачёва [Текст] / под ред. и с предисл. Б. А. Ларина / М. Фасмер – М.: Прогресс, 1986–1987.

The article deals with the vocabulary of the wedding ceremony, recorded in the territory Svetlogorsk area. Themed wedding classification vocabulary, given its genetic characteristics, describes the types of structural and semantic motivation among these tokens. The paper contains illustrations of family rituals, folklore collected during expeditions to the Gomel region.

УДК 398.3(=161.3):27-1(=161.3)

С. А. ВЯРГЕЕНКА

(г. Гомель, УА “Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны”)

ВЫЯВА СВЕТУ ў ЯЗЫЧНІЦКІХ І ХРЫСЦІЯНСКІХ УЯЎЛЕННЯХ

У артыкуле раскрываецца мадэль пабудовы свету, што прадстаўлена ў творах замоўнага жанру. Звяртаецца ўвага на супрацьпастаўленні язычніцкіх і хрысціянскіх уяўленняў, звязаных са светапабудовай. Прасачваецца, наколькі праявіліся найбольш істотныя палажэнні Бібліі ў нацыянальнай замоўнай традыцыі і ў якой ступені яны паўплывалі на ідэйна-мастацкую палітру гэтага жанра, у чым адпавядае народна-міфалагічная і хрысціянска-рэлігійная карціна свету.